

ელექტრონული შესყიდვების ადგილი საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვებში

მიხეილ ბაღდავაძე,
სტუ დოქტორანტი

რეზიუმე

განხილულია საქონლის და მომსახურების საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვებში ელექტრონული საშუალებებით განხორციელებული შესყიდვების პრაქტიკული გამოცდილება. აღნიშნულია, რომ მისი დინამიკა წლითი-წლობით იზრდება და 2016 წელს შესრულდა 2532805944 ლარის ელექტრონული შესყიდვა, რამაც მთელ შესყიდვებში დაიაკავა 63%. 2015 წელთან შედარებით 2-ჯერ გაიზარდა ელექტრონულად გამოცხადებული კონკურსების რაოდენობაც (162 კონკურსი).

უფრო მეტი ხვედრითი წონა უკავია ელექტრონულ შესყიდვებს ქ. თბილისის მერიის ხაზით განხორციელებულ შესყიდვებში. აქ მისი წილი 74%-ია, ანუ 11%-ით მეტი საშუალო საქვეყნო მაჩვენებელზე.

საკვანძო სიტყვები: სახელმწიფო შესყიდვები, ელექტრონული შესყიდვები, ტენდერები.

ძირითადი ნაწილი

სახელმწიფო შესყიდვის საშუალებები და მათი გამოყენება ერთმანეთისგან განსხვავდება. თითოეული მათგანის გამოყენებას განსაზღვრავს საქართველოს კანონი „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“. „ელექტრონული შესყიდვები საქართველოში 2010 წელს განხორციელებული რეფორმის შემდეგ დამკვიდრდა, მანამდე მოქმედი კანონმდებლობა არ სცნობდა ელექტრონული შესყიდვის ფორმას. რეფორმამდე ტენდერები ტარდებოდა სატენდერო კომისიისა და პოტენციურ მომწოდებლებს შორის ზეპირი მოლაპარაკების გზით. 2010 წლის 1 დეკემბრიდან სავალდებულო გახდა ტენდერების ელექტრონული ფორმით გამოცხადება“ [1, გვ. 196]. ამ დღიდან დღემდის სახელმწიფო შესყიდვების ელექტრონ-

იზაციის მიმართულებით მრავალი სიახლე შემუშავდა და დაინერგა. მის მაგალითებად შეიძლება დავასახელოთ: შესყიდვების გეგმების ელექტრონული ფორმით განთავსება, შესყიდვების გადახდების (ანგარიშსწორება მიმწოდებელთან) ელექტრონულ დოკუმენტაციაში ასახვა, ხელშეკრულებების ელექტრონულ მოდულში განთავსება და მრავალი სხვა. ამის მაგალითად გამოდგება ის ფაქტიც, რომ თუ „შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის ძველ ვარიანტში“ (მუხლი 10-1, პუნქტი 1) ელექტრონული საშუალებებით ვაჭრობა ვრცელდებოდა მხოლოდ გამარტივებულ ელექტრონულ ტენდერზე და ელექტრონულ ტენდერზე, ახალ ვარიანტში ვკითხულობთ, რომ იგი ეხება კონკურსს და კონსოლიდირებულ ტენდერსაც [2]. რაც იმას ნიშნავს, რომ მათი დოკუმენტაციაც უნდა განთავსდეს ერთიან ელექტრონულ სისტემაში. სიახლეა ისიც, რომ დღითიდღე სულ უფრო სრულყოფილი ხდება ელექტრონული შესყიდვების წესები – 2017 წლის 19 ივლისიდან ამოქმედდა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის ბრძანება (№12, 2017, 14 ივნისი) „ელექტრონული ტენდერის ჩატარების წესის დამტკიცების შესახებ“, რომელითაც გაუქმდა 2011 წლის 7 აპრილს დამტკიცებული „გამარტივებული ელექტრონული ტენდერისა და ელექტრონული ტენდერის ჩატარების წესის დამტკიცების შესახებ“ №9 ბრძანება, შეიქმნა აფიდავიტის ახალი ფორმა და პირობები, შედგა ახალი კითხვარი, რომელსაც ელექტრონულად ავსებს შემსყიდველი ორგანიზაცია სატენდერო დოკუმენტაციის სისტემაში განთავსების მიზნით, შეიცვალა იმ მომსახურების CPV კოდები, რომელთა შესყიდვა შესაძლებელია პრეისკუორანტის საფუძველზე [3] და ა. შ.

2016 წლის განმავლობაში დაინერგა ეგრეთწოდებული „ტენდერი ვაჭრობის გარეშე“ და „ორეტაპიანი ტენდერი“ (სახელმწიფო შესყიდვების ერთიან ელექტრონულ სისტემაში აღინიშნება, შესაბამისად NAT და MEP აბრევიატურებით) [4, გვ. 4]. განსხვავება შესყიდვის ამ ორ საშუალებას შორის მდგომარეობს იმაში, რომ ერთ შემთხვევაში პრეტენდენტების რაწირება ხორციელდება სატენდერო წინადადების ფასზე, ხოლო მეორე შემთხვევაში, ფასსა და სხვა თვლად კრიტერიუმებზე დაყრდნობით. აღნიშნუ-

ლი იძლევა შესყიდვის ობიექტის შერჩევისას მისი სასიცოცხლო ციკლის ხარჯების გათვალისწინების საშუალებას, ეს კი ხელს შეუწყობს სახსრების კიდევ უფრო რაციონალურად ხარჯვას. ორდინალური ტენდერებისგან განსხვავებით, ახლად დანერგილი ტენდერის ტიპები არ ითვალისწინებენ მონაწილე პირებს შორის ელექტრონული ვაჭრობის რაუნდების ჩატარებას. გარდა ამისა, შერჩევა-შეფასების ეტაპზე, დროებით იზღუდება გარკვეულ ინფორმაციაზე წვდომა – ორივე შესყიდვის საშუალებაში გამოყენებულია ეგრეთწოდებული ავტომატური რანჟირების სისტემა, რაც იძლევა პრეტენდენტების რანჟირების სისტემურად დადგენის შესაძლებლობასა და ელექტრონული სისტემის მიერ მხოლოდ რანჟირებაში საუკეთესო პოზიციაზე მდგომი პრეტენდენტის ვინაობის და მისი სატენდერო წინადადების გამოჩენას. რანჟირებაში შემდეგ პოზიციაზე მდგომი პრეტენდენტის ვინაობა ხილვადი ხდება წინა პრეტენდენტის დისკვალიფიკაციის შემთხვევაში. ბუნებრივია, საბოლოო სტატუსის მინიჭებისთანავე, ელექტრონულ სისტემაში ატვირთული ნებისმიერი დეტალი ხდება საჯარო. გამონაკლისს წარმოადგენს საბოლოო სტატუსი „ტენდერი შეწყვეტილია“, როდესაც ტენდერის შეწყვეტის მომენტში განუხილველი პრეტენდენტების წინადადებები რჩება სისტემაში სამუდამოდ დაფარული. აღნიშნული სიახლე ემსახურება, არამართლზომიერი ქმედების პრევენციასა და მეტ ობიექტივიზმს შემსყიდველი ორგანიზაციის მხრიდან შერჩევა-შეფასების ეტაპზე. სამშენებლო სამუშაოების შესასყიდად გამოცხადებული ტენდერის ჩატარების განსხვავებული წესი კიდევ ერთ ახალ შესყიდვის საშუალებას წარმოადგენს — სამშენებლო სამუშაოს შესყიდვა განსხვავებული წესით (სახელმწიფო შესყიდვების ერთიან ელექტრონულ სისტემაში აღინიშნება DAP აბრევიატურით). ხსენებული მეთოდით, შემსყიდველ ორგანიზაციებს მიეცათ შესაძლებლობა ტენდერი ჩაატარონ არსებული მეთოდებისგან (SPA, NAT, MEP) განსხვავებული წესით, რომელიც გულისხმობს ყველა პრეტენდენტის სატენდერო წინადადების ერთდროულად, ერთ ეტაპზე შეფასებას. სახელდობრ, DAP ტენდერის გამოცხადების შემთხვევაში, პრეტენდენტები აფიქსირებენ სატენდერო წინა-

დადების ფასს, რომლის შემცირების უფლებითაც ისინი სარგებლობენ მხოლოდ ერთხელ. ელექტრონული ვაჭრობის დამატებითი რაუნდები არ იმართება. ამავდროულად, სატენდერო წინადადების ფასის შემცირებასთან ერთად, პრეტენდენტები ვალდებული არიან, სისტემაში ატვირთონ შეცვლილი ფასის შესაბამისი ხარჯთაღრიცხვა (განფასება). აგრეთვე, წინადადებების წარდგენის ეტაპზე იტვირთება საკვალიფიკაციო მონაცემების დამადასტურებელი დოკუმენტები, მათი მოთხოვნის შემთხვევაში.

არანაკლები მნიშვნელობის სიახლეებია ამ მიმართულებით საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს ბოლოდროინდელი ინიციატივები, კერძოდ, 2016 წლის აგვისტოში გაიმართა საჯარო დისკუსია თემაზე – „სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემა – სიახლეები და ცვლილებები“. ამ შეკრებაზე მოხდა ახალი ელექტრონული სერვისების, მეთოდებისა და რესურსების პრეზენტაცია. ამის გარდა დასახელებული სააგენტოს ინიციატივით და საერთაშორისო დონორთა თანადაფინანსებით შეიქმნა და გამოქვეყნდა რამდენიმე სახელმძღვანელო და გზამკვლევი [4, გვ. 49]:

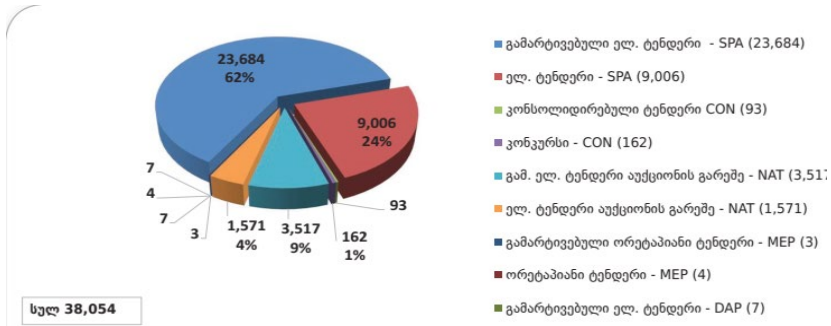
1. სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის მომხმარებლის სახელმძღვანელო (სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვა განსხვავებული წესით) [5].

2. სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის მომხმარებლის სახელმძღვანელო [6].

3. ელექტრონული სატენდერო დოკუმენტაციის მოდულის შევსების ინსტრუქცია [7].

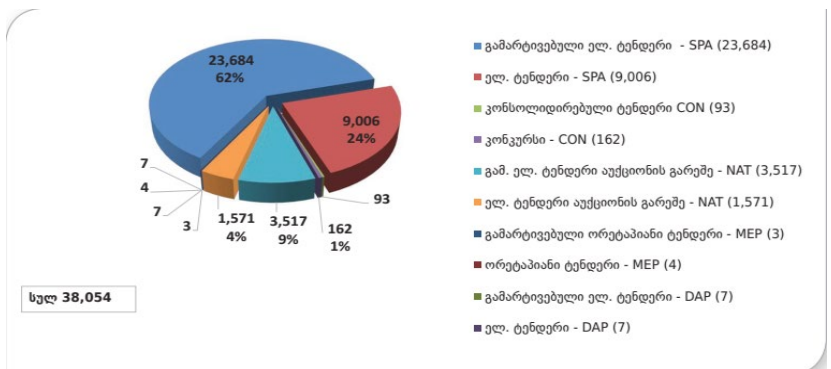
4. სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონულ სისტემაში ამხანაგობის რეგისტრაციისა და მართვის ინსტრუქცია [8].

2016 წლის განმავლობაში სახელმწიფო შესყიდვების ხელშეკრულებების ჯამურმა ღირებულებამ 4,018,097,958 ლარი შეადგინა. მათგან ელექტრონული პროცედურებით განხორციელდა 2,532,805,944 ლარის შესყიდვები, ანუ 63%, ხოლო გამართივებული შესყიდვების გზით გაფორმებული ხელშეკრულებების ღირებულებამ კი 1,485,292,014 ლარი შეადგინა.

ნახაზი 1. სახელმწიფო შესყიდვების ხელშეკრულებების ჯამური ღირებულება ელექტრონულ და გამარტივებულ შესყიდვების ქრილში

2016 წელს გამოცხადებული ტენდერების რაოდენობამ საქართველოში 38054 შეადგინა, რაც 7%-ით აღემატება წინა წლის მაჩვენებელს. აღნიშნული ტენდერების განაწილება შესყიდვის ტიპების მიხედვით ნაჩვენებია ნახაზზე 2.

ნახაზი 2. გამოცხადებული ტენდერების განაწილება შესყიდვის ტიპის მიხედვით

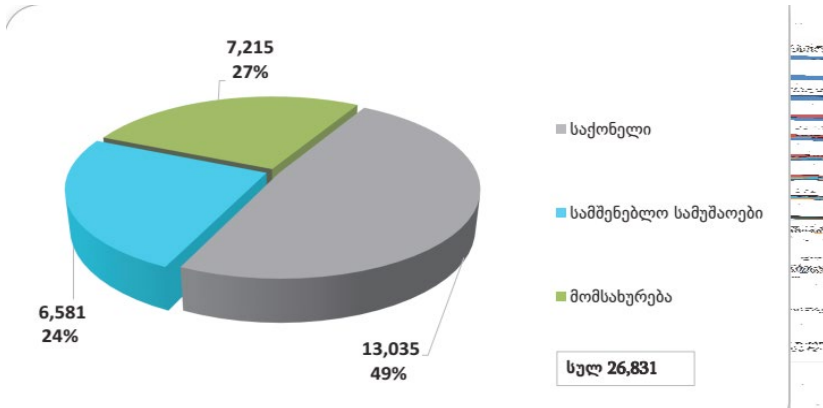
უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ 2016 წელს საგრძნობლად გაიზარდა ელექტრონულად გამოცხადებული კონკურსების რაოდენობა და 2016 წელს აღნიშნულმა 162 შეადგინა, რაც 2-ჯერ აღემატება. 2015 წლის ამავე მაჩვენებელს 2016 წლის განმავლობაში 85 გამოცხადებულ კონკურსზე დაიდო ხელშეკრულება, რომელთა ჯამურმა სახელშეკრულებო ღირებულებამაც 19,122,411 ლარი შეადგინა.

ასევე, საინტერესოა 2016 წელს ახლად დანერგილი „ვაჭრობა დაფარული მონაცემებით აუქციონის გარეშე“ ტიპის ტენდერების სტატისტიკა. 2016 წლის პირველი ივლისიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით 3,018 ხელშეკრულება დაიდო მსგავსი ტიპის პროცედურით გამოცხადებულ ტენდერებზე, რომელთა ჯამურმა სავარაუდო ღირებულებამაც 414 მილიონ ლარზე მეტი შეადგინა.

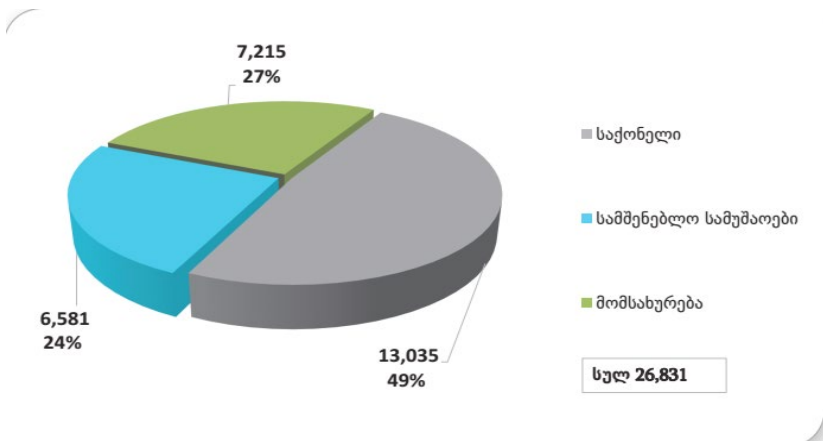
2016 წელს საბოლოო სტატუსი მიენიჭა 38,072 ტენდერს ამავედროულად წლის განმავლობაში ტენდერების საშუალებით ჯამში გაფორმდა 27,768 ხელშეკრულება 2016 წელს გაფორმებული ხელშეკრულებების რაოდენობა 11%-ით აღემატება 2015 წლის მონაცემებს.

2016 წელს ტენდერები, რომელთა სტატუსი იყო „ხელშეკრულება დადებულია“ წარმოადგენდა მთლიანი ტენდერების 73%-ს, რაც წინა წლის ამავე მაჩვენებელს 4 პროცენტული პუნქტით აღემატება (2015 წელს 69%).

2016 წელს ხელშეკრულება დადებული ტენდერების ჯამურმა სავარაუდო ღირებულებამ 2,550,507,717 ლარი შეადგინა, ხოლო სახელშეკრულებო ღირებულებამ კი 2,272,072,677 ლარი. შესაბამისად, სახელმწიფო შესყიდვების ელექტრონული სისტემის მეშვეობით წლის განმავლობაში მიღწეულ იქნა 278,435,040 ლარის ეკონომია, რაც ჯამური სავარაუდო ღირებულების 10.9%-ს შეადგენს. განხორციელებული ელექტრონული ტენდერების რაოდენობრივი და სახელშეკრულებო ღირებულებების განაწილება და ეკონომია დეტალურად ნაჩვენებია ნახაზებზე 3, 4, 5.

ნახაზი 3. 2016 წელს ტენდერებზე მინიჭებული საბოლოო სტატუსების განაწილება

ნახაზი 4. 2016 წელს ჩატარებული ტენდერების რაოდენობრივი განაწილება შესყიდვის ობიექტის მიხედვით

	სამხარაუდო ღირებულება	სახელმწიფო ღირებულება	კონტინგენტი
საქონელი	608,194,627 (24%)	542,268,440 (24%)	65,926,187 (24%)
სამშენებლო	1,534,280,771 (60%)	1,359,884,102 (60%)	174,396,669 (62%)
მომსახურება	408,032,319 (16%)	369,920,135 (16%)	38,112,184 (14%)
სულ	2,550,507,717	2,272,072,677	278,435,040

ნახაზი 5. 2016 წელს ჩატარებული ტენდერების ღირებულებითი განაწილება და ეკონომია შესყიდვის ობიექტის მიხედვით

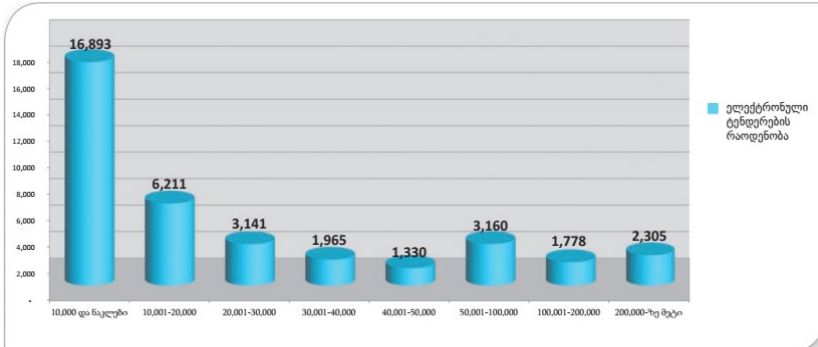
**ცხრილი 1
შესყიდვებით განხორციელებული ეკონომია (ლარი)**

	სამხარაუდო ღირებულება	სახელმწიფო ღირებულება	კონტინგენტი
საქონელი	608,194,627 (24%)	542,268,440 (24%)	65,926,187 (24%)
სამშენებლო	1,534,280,771 (60%)	1,359,884,102 (60%)	174,396,669 (62%)
მომსახურება	408,032,319 (16%)	369,920,135 (16%)	38,112,184 (14%)
სულ	2,550,507,717	2,272,072,677	278,435,040

რაოდენობრივად, ჩატარებული ტენდერების უმეტესობა 49% მოდის საქონლის შესყიდვებზე, ხოლო დანარჩენი 24% და 27% შესაბამისად, ნაწილდება სამშენებლო სამუშაოებზე და მომსახურებაზე. ამავდროულად აღსანიშნავია, რომ სახელშეკრულებო ღირებულებების მიხედვით სურათი რადიკალურად განსხვავებულია: სამშენებლო სამუშაოებზე მოდის ჯამური თანხის 60%, მომსახურებაზე 16%, ხოლო 24% საქონელზე.

2016 წლის განმავლობაში სახელმწიფო შესყიდვების ერთიან ელექტრონულ სისტემაში გამოცხადებული ტენდერებიდან 46%-ის სავარაუდო ღირებულება წარმოადგენდა 10,000 ლარზე ნაკლებს, ხოლო 50,000 ლარამდე სავარაუდო ღირებულების მქონე ტენდერების წილი წარმოადგენდა 80%-ს აღნიშნულიდან გამომ-

დინარე, შესაძლებელია ითქვას, რომ სახელმწიფო შესყიდვებში მონაწილეობის მიღება ხელმისაწვდომია ასევე მცირე ბიზნესის წარმომადგენლებისთვის.

**ნახაზი 6. 2016 წელს გამოცხადებული ტენდერების განაწილება
სავარაუდო ღირებულების მიხედვით**

2016 წელს, ისევე როგორც წინა წლებში, საგრძნობლად ჭარბობს გამოცხადებული ტენდერების რაოდენობა დეკემბრის თვეში, შესაბამისად თუ შევადარებთ ტენდერების გამოცხადებას თვეების მიხედვით წინა წელს, ვნახავთ, რომ ძირითადი სტატისტიკა რადიკალურად არ იცვლება.

სწორედ ამ პროგრესული ცვლილებების შედეგია ის ინფორმაცია, რომელიც 2016 წლის საქმიანობის ანგარიშში გამოაქვეყნა საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ დარომელიც გვამცნობს, რომ თითქმის იგივე მდგომარეობა არის დაფიქსირებული ქ. თბილისის მერიის სისტემაში 2014-2017 წლებში განხორციელებულ სახელმწიფო შესყიდვებში. ეს გამოკვლევა ჩაატარა „საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველომ“. მართალია, ამ ორგანიზაციას ცალკე ელექტრონული შესყიდვები არც ტენდერების რაოდენობით აღურიცხავს და არც ღირებულებაში ელექტრონული შესყიდვების ხვედრითი წონა არ გამოუანგარიშებია, მაგრამ მან თავის გამოკვლევაში გვიჩვენა გამარტივებული შესყიდვები, რომლებიც არ ექვემდებარება ელექტრონული საშუალე-

ბების გამოყენებას. როგორც ამ გამოკვლევით ირკვევა [9, გვ. 3]:

➤ 2015-2016 წლებში თბილისის მერიამ და მის სისტემაში შემავალმა უწყებებმა გამარტივებული შესყიდვის გზით 2646 ხელშეკრულება გააფორმეს, რომელთა საერთო ღირებულებამ 157 მლნ ლარს გადააჭარბა, რაც ამავე პერიოდში მერიის სისტემაში სულ (ტენდერების ჩათვლით) განხორციელებული სახელმწიფო შესყიდვების დაახლოებით 26%-ს შეადგენს;

➤ 2015-2016 წლებში ყველაზე მეტი ღირებულებისა და რაოდენობის გამარტივებული შესყიდვა მთავრობის თანხმობის საფუძველზე განხორციელდა. შესყიდვის ღირებულებითა და რაოდენობით, რიგით მეორე ადგილს კი გადაუდებელი აუცილებლობის მიზნით განხორციელებული გამარტივებული შესყიდვები იკავებს;

➤ თბილისის მერიის სისტემაში შემავალ სუბიექტებს შორის, თბილისის მერიამ ყველაზე მეტი გამარტივებული შესყიდვა გააფორმა – მერიამ 140 მლნ-მდე ლარის ღირებულების 1000-ზე მეტი გამარტივებული შესყიდვა განახორციელა;

➤ თბილისის მერიამ და მის სისტემაში შემავალმა უწყებებმა გამარტივებული შესყიდვის გზით ყველაზე ხშირად და მეტი ოდენობით მთლიანი ან ნაწილობრივი სამშენებლო სამუშაოები და სამოქალაქო მშენებლობის მომსახურება შეიძინეს. 2015-2016 წლებში შესყიდვის ამ კატეგორიით 89 მლნ ლარის ღირებულების 237 კონტრაქტი დაიდო;

➤ გამარტივებული შესყიდვებით 2015-2016 წლებში თბილისის მერიის სისტემაში ყველაზე მსხვილი მიმწოდებელი „bleq si grupi“ იყო, რომელმაც 14,2 მლნ ღირებულების 8 კონტრაქტი მიიღო. მეორე ადგილზე ამ მხრივ 12,5 მლნ ღირებულების 9 კონტრაქტით „kavkasus roud project“ არის.

➤ გამარტივებული შესყიდვების გზით ყველაზე მსხვილ მიმწოდებლებს შორისაა შპს „ენსისიკ“, რომლის მფლობელობაში მყოფი კომპანიის – შპს „ჯი სი“-ს დირექტორის პოსტს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის ყოფილი მინისტრი დავით შავლიაშვილი იკავებს;

➤ გამარტივებული შესყიდვის გზით, თბილისის მერიის

სისტემაში 2015-2016 წლებში სულ 3,4 მლნ ლარის საერთო ღირებულების 37 კონტრაქტი დაიდო ისეთ კომპანიებთან, რომელთა დაფუძნებიდან ხელშეკრულების დადების მომენტში 1 წელზე ნაკლები იყო გასული.

მაშასადამე, თუ გამარტივებულმა შესყიდვებმა რომელიც არ ექვემდებარება ელექტრონიზაციას, ქ. თბილისის მერიის მიერ განხორციელებულ შესყიდვებში 26% დაიკავა, მაშინ ელექტრონული შესყიდვები 74% იქნებოდა, ანუ 11%-ით მეტი საშუალო საქვეყნო მაჩვენებელზე (63%).

უნდა აღვნიშნოთ, რომ გამარტივებულმა შესყიდვებმა მთლიანად საქართველოში 2016 წელს 37% შეადგინა (მ. შ. ქ. თბილისში 26%). სასურველია, თანდათან შემცირდეს მისი წილი და ბოლოს იგიც მთლიანად დაექვემდებაროს ელექტრონიზაციას. ასეთ შემთხვევაში კორუფციული რისკები, რაც ასეთ შესყიდვებში ხდება, მთლიანად გამოირიცხება.

დასკვნა

ამრიგად, ელექტრონული შესყიდვების წილმა საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვებში 2016 წელს შეადგინა 63%, ხოლო ქ. თბილისში 74%. დანარჩენი შესყიდვა განხორციელდა გამარტივებული წესით, ანუ ტრადიციული წესით. სასურველია სახელმწიფო შესყიდვები მთლიანად ელექტრონულად ხორციელდებოდეს.

ლიტერატურა:

1. კიკვაძე ო., მახარაშვილი ი., ძაგანია მ. შესყიდვების ადმინისტრირება. თბ., 2017,
2. საქართველოს კანონი „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“. თბ., 2017. მუხლი 10-1, პუნქტი 1.
3. სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის ბრძანება №12, 2017 წელის 14 ივლისი - „ელექტრონული ტენდერის ჩატარების წესის დამტკიცების შესახებ“.
4. სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს 2016 წლის საქმიანობის ანგარიში. თბ., 2017.

5. http://procurement.gov.ge/getattach,emt/ELibray/Manuals/dap_user_manual.pdf.aspx
6. <http://procurement.gov.ge/getattach,emt/ELibray/Manuals/G-5-02,pdf.aspx>
7. <http://procurement.gov.ge/getattach,emt/ELibray/Manuals/modulis-shevsebis-inst.pdf.aspx>
8. <http://procurement.gov.ge/getattach,emt/ELibray/Manuals/amxanagoba.pdf.aspx>
9. Tbilisi meriis sistemaSi 2014-2017 wlebSi ganxorcielebuli Sesyidvebi. Tb., 2017.

REFERENCES:

1. Kikvazde O., Makharashvili I., Dzaganian M., The purchase administration, Tb., 2017,
2. Georgian legislation, "About State purchasing", Tb.2017, paragraph 10-1, point 1.
3. The order of State purchasing agency manager #12, 2017, 14 July – "About the rule of electronic tender regulations".
4. The analysis of State purchasing agency of 2016 year, Tb., 2017.
5. http://procurement.gov.ge/getattach,emt/ELibray/Manuals/dap_user_manual.pdf.aspx
6. <http://procurement.gov.ge/getattach,emt/ELibray/Manuals/G-5-02,pdf.aspx>
7. <http://procurement.gov.ge/getattach,emt/ELibray/Manuals/modulis-shevsebis-inst.pdf.aspx>
8. <http://procurement.gov.ge/getattach,emt/ELibray/Manuals/amxanagoba.pdf.aspx>
9. The purchases of Tbilisi City Hall system in 2014-2017, Tb. 2017.

THE PLACE OF ELECTRONIC PURCHASE IN GEORGIAN STATE PURCHASING

Mikheil Bagdavadze,
Doctoral Student of Georgian
Technical University

RESUME

In the article - **The Place of electronic Purchase in Georgian State purchasing** it is discussed about the practical experience of Georgian State purchasing service which was conducted by the electronic ways. It is mentioned that its dynamic is growing year after year and it was done the electronic purchase of 2532805944 Gel in 2016 and 63% was taken place in the whole purchasing. Comparing with 2015 year, the amount of electronic competition was increased twice (162 competition). There are more electronic purchases in Tbilisi City Hall purchasing. Its share is 74% here it means 11% with the medium public indicator.

Key words: State purchases, Electronic purchases, Tenders.